

PRVI MAJ V ZGODOVINI DELAVSKEGA GIBANJA

Položaj delavskega razreda je bil izredno težak, zlasti v zadnjih treh desetletjih minulega stoletja, ko so se nasprotja med delom in kapitalizmom zelo zaostri. Delovni čas ni bil omejen, plače so bile zelo nizke, delovni pogoji pa izredno težki. Delavci niso imeli nobenih političnih pravic, pa tudi njihove razredne organizacije je buržoazija stalno preganjala, zato so si morali delavci sleherno pridobitev izbojevati s trdim in čestokrat krvavim bojem, v katerem so se krepile delavske stranke in sindikalne organizacije.

Leta 1884 so v Londonu ustanovili mednarodno združenje delavcev I. internacionalo. Boj za osemurni delavnik je bilo eno glavnih gesel, ki je v tem obdobju mobiliziralo množice delavcev

celih kontinentov. Svobodoljubni narodi so ustanovili protihitlerjevske koalicije. V takih pogojih so prvomajske proslave dobile, razen prejšnjega nacionalnega obeležja, tudi zelo močan protifašistični značaj. Od moči osvobodilnih gibanj v zaslužjenih deželah in delavskih gibanj v ostalih deželah protifašistične koalicije pa je bilo odvisno, koliko je bilo teh proslav in kakšne so bile.

Borci naše osvobodilne vojske so vsa leta osvobodilnega boja proslavljali 1. maj z juriši, ofenzivami in raznimi akcijami v okupiranih mestih. Med največjimi partizanskimi akcijami je znan napad II. proletarske divizije na Italijane in četnike pri Nikšiču. Zadnji 1. maj med vojno smo v Jugoslaviji proslavljali z osvoboditvijo Trsta, Gorice in Tržiča ter s pripravami za dokončni izgon okupatorja. Še nekaj dni

dela, boljše izkoriščanje materialnih sredstev in delovnega časa. Družbeni položaj človeka in njegovega standarda ne zavisi od tega, koliko ima pravic, temveč od tega, koliko s svojim delom prispeva družbeni skupnosti. Od prižadevnosti in uspešnosti vseh in vsakega posameznika posebej na

svojem delovnem mestu je torej odvisno, ali bo mednarodni praznik dela tudi praznik resnično zadovoljnih in srečnih ljudi naše OZD, socialistične samoupravne skupnosti jugoslovanskih narodov in vsega sveta.

Vlado Pratnemer

St. 4
Leto XXV.
25. 4. 1975

Celje - skladišče

D-Per

214/1975

1119750635,4

COBISS

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

in prebudilo v njih razredno zavest.

Med članstvom najmočnejše sindikalne organizacije v ZDA je tista leta vladalo revolucionarno razpoloženje. Leta 1872 je stavkalo sto tisoč delavcev, štiri leta pozneje so oboroženi delavci prevzeli oblast v St. Luisu, v novembru 1881 pa so ustanovili v Pittsburgu Federacijo strokovnih sindiktov, ki se je pet let kasneje preimenovala v Ameriško federacijo dela, in ki je že leta 1884 pozvala vse sindikalne organizacije v boj za uvedbo osemurnega delavnika, katerega naj bi uveljavili v vseh tovarnah 1. maja 1886. Tega dne je stavkalo 340.000 delavcev in to je bil uspeh, ki je pretresel ameriško celino. Moč, ki so jo pokazali delavci 1. maja 1886 leta, je prestrašila delodajalce. Že isti dan je okrog 200.000 delavcev izbojevalo osemurni delavnik. Ta uspeh je spodbudno vplival tudi na delavska gibanja v drugih državah.

Toda zgodovina prvega maja se začne šele s krvavimi chicaškimi dogodki 3. maja 1886, ko je policija pričela streljati na stavkajoče delavce in naslednjega dne, 4. maja, ko so streljali na 30.000 glavo množico ljudi, ki so protestirali proti nasilju policije in delodajalcev. Ta strahoten pokol v Chicagu je odjeknil po vsem svetu. Zato je spomin na ta dogodek ohranjen v praznovanju 1. maja kot dneva boja vseh delavcev sveta proti kapitalističnemu izkoriščanju.

Druga svetovna vojna je do temeljev pretresla vso tedanjo družbo. Človeštvu je zapretila nova nevarnost — popolno uničenje nekaterih narodov in zaslužjenje

bojev in naša domovina je bila svobodna, 1. maj pa je postal resnični praznik vseh svobodnih ljudi.

Stara prvomajska gesla so danes že skoraj povsod zastarela. Osemurni delovni dan je postal stvarnost. Delavski razred je izbojeval politične pravice skoraj v vseh državah, njegov vpliv na družbeno življenje pa je vedno močnejši. Socializem postaja vsakdanja praksa milijonov in milijonov ljudi. Vse bolj se kaže potreba po krepitvi enotnosti sveta v boju za mir, za svobodo slehernega naroda, za enakopravnost in gospodarski napredek.

Delovni ljudje socialistične Jugoslavije smo vsa povojna leta proslavljali 1. maj kot praznik naših uspehov v socialistični graditvi naše svobodne ustvarjalne moči in mednarodne delavske solidarnosti. Že 25 let pa ga praznujemo kot praznik samoupravljavcev.

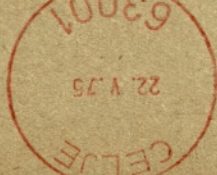
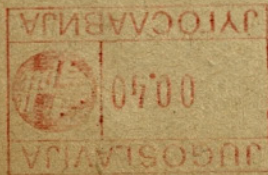
Tudi letos ga bomo praznovali tako in še bolj, kajti letošnje leto je za nas dvakrat jubilejno, saj proslavljanje mednarodnega praznika dela sovpada v proslavljanje 30. obletnice osvoboditve Jugoslavije in naše socialistične graditve. Naš letošnji 1. maj bo torej praznik vedno večje trdnosti in veljave našega demokratičnega socialističnega samoupravljanja in pomembnih proizvodnih uspehov, ki v sistemu nagrajevanja po delu vedno bolj odločilno vplivajo na izboljšanje življenjskih pogojev vseh delovnih ljudi Jugoslavije.

Kako bomo živeli? Bogatejše ali revnejše, je odvisno od nas samih, od naših skupnih prizadevanj za povečanje storilnosti

Mnogo veselja, zadovoljstva in prijetnega razvedrila želimo za 1. maj vsem delavcem in delavkam naše OZD:

DELAVSKI SVET OZD
DELAVSKI SVETI TOZD
GLAVNI DIREKTOR
SINDIKALNA ORGANIZACIJA
AKTIV ZB NOV
ORGANIZACIJA ZK
MLADINSKA ORGANIZACIJA
UREDNIŠTVO EMAJLIRCA

Bo Celje postalo zopet belo mesto?

Celje, ki se je nekoč upravičeno imenovalo »belo mesto«, danes ni več to, kar je bilo. Tako pravijo občani, tako pravi marsikdo, ki je Celje poznal in ga sedaj vodi pot po njegovih ulicah. Tudi zrak ni čist. To vsi vemo. Vemo še marsikaj, zato pojdimo v akcijo, da bó drugače, da bo naše mesto lepše.

Celjska občinska skupščina je na zadnji seji razpravljala o tem problemu in sprejela program, po katerem se morajo razmere, ki so nastale v nekaj letih nazaj, popraviti. Varstvo človekovega okolja postaja z uveljavljanjem načel nove ustave sestavni del naše skrbi za boljše življenje in standard delovnih ljudi. Delovni ljudje v organizacijah združenega dela in občani so dolžni smotrno gospodariti s prostorom, varovati okolje, urejati naselja in prostor za namenom, da se uskladijo potrebe za delo, stanovanje, počitek, kulturo in rekreacijo ter ustvarijo pogoje za smotrni razvoj vseh območij in zagotovi skladnost skupnih in posebnih interesov.

Občina, krajevne skupnosti in organizacije združenega dela morajo še posebej skrbeti za varstvo naravnega okolja, za njegovo ovrdenotenje in oživiljanje ter zagotavljanja pogojev za preprečevanje zdravju škodljivih posledic, ki nastanejo v proizvodnji, porabi in prometu.

Varstvo človekovega okolja zajema široko področje družbenih dejavnosti in množico dejavnikov. Nekatere od teh dejavnosti, ki so sestavni del varstva okolja, opravljajo komunalne organizacije združenega dela. V okviru teh dejavnosti in tudi izven njih nastopajo v Celju problemi varstva okolja, ki za uspešno rešitev zahtevajo širšo družbeno akcijo. V taki akciji morajo sodelovati vse organizacije in društva, v katerih ljudje vključujejo svoje delo in interese. Akcije, ki naj postanejo od slej v Celju stalne, niso bile v preteklosti ustrezno organizirane.

Ureditvena območja Celja in naselij v občini danes nimajo zadovoljivo urejenega varstva okolja, veliko je nečistoče ter odpadkov ali neurejene okolice na javnih površinah, v stanovanjskih soseskah, pri funkcionalnih površinah organizacij združenega de-

la, ob vodotokih, na zelenih površinah in parkovnih gozdov. Zavedati se morajo prav vsi prispevati k lepšemu zunanemu videzu mesta in naselij, je premajhna. Tako imenovana kultura postaja vse pomembnejše področje človekovega ravnanja in jo je potrebno sistematično razvijati in spodbujati na vseh področjih človekovega udejstvovanja.

Da bi izboljšali sedanje stanje zunanjega videza mesta Celja in naselij v občini ter ustrezno dvignili komunalno kulturo ljudi, je potrebna organizacija z ustreznim programom, ki bo učinkovito povezala številne dejavnike na tem področju. S tem v zvezi je občina Celje že več let nazaj vsako leto organizirala skupaj z upravnimi organi občine, komunalno organizacijo združenega dela, raznimi društvi in šolami več akcij za zunanjo ureditev mesta. Te akcije so imele deloma delovni značaj, pretežno pa vzgojno propagandni. Najbolj uspešne šole v teh akcijah je posebna režija tudi simbolično nagradila. V okviru teh akcij so znana prizadevanja za čiščenje zelenih površin in akcija za organiziranje sistematičnega odvoza večjih gospodinjskih odpadkov ter odstranitev »črnih« odlagališč smeti in odpadkov.

Dosedanje akcije so izpolnjevale seveda le del širokih nalog varstva človekovega okolja. Kljub vsemu pa navedene akcije in sicer skromni uspehi dajejo močno osnovo za nadaljnje delo.

Da bi akcije razširili in organizirali v skladu z navedenimi načeli, predlagamo okvirni program »Očistimo, uredimo in poplepšajmo Celje« s predlogom organizacije in aktivnosti ter nekaterih rokov izvršitve programa. Razumljivo je, da morajo posamezni udeleženci v teh akcijah sestaviti svoje operativne programe.

ANDREJ MARINC V CELJU

V začetku aprila je obiskal Celje predsednik izvršnega sveta Slovenije Andrej Marinc in se pogovarjal z najvidnejšimi predstavniki celjske občine.

Predsednik Andrej Marinc je obiskal osnovno šolo Slavka Slandra na Otoku, kolektiv klime, gradbišče novega rekreacijskega centra pod Golovcem in še nekatere druge organizacije združenega dela.

Andrej Marinc je med drugim opozoril na pestrost gospodarske problematike v celjski občini. Zaostrane družbenoekonomske razmere bomo še bolj čutili, saj ves svet pretresajo hujše gospodarske krize in bomo morali določiti, kaj je najnujnejše, čemu moramo dati gospodarsko prednost in čemu se bomo morali vendarle odreči, pri čemer pa ne smemo prezreti prednosti našega samoupravnega sistema in mehanizmov, ki jih vanj vgrajujemo.

Ne gre le za sistemske rešitve. Andrej Marinc je upravičeno vprašal, kje so v delovnih kolektivih celovito analizirali gospodarjenje in poiskali vzroke za kritična žarišča? Zakaj zanemarjamo problem obratnih sredstev in jih usmerjamo v akumulacijo in naložbe? Kakó je s stroški in zalogami? Dvanajst odstotkov slovenskega družbenega proizvoda je zamrznjenega v zalogah. Za koga proizvajamo? Enako pomembno je vprašanje, kje smo ostali pri spreminjanju ustavnega položaja trgovine in pri integracijah.

Obisk Andreja Marince v Celju je pokazal na morebitne nepredvidene težave v letošnjem gospodarjenju. Pravočasno organiziranje TOZD in OZD, predvsem pa dopolnitev akcijskih in stabilizacijskih programov tj. ocena rentabilnosti, pomanjkanje obratnih sredstev, likvidnost uresničevanje ustave, vse to lahko pomaga pri odpravljanju nekaterih zaostrenih vprašanj gospodarjenja v letu 1975.

Andrej Marinc na gradbišču pod Golovcem

RAZMISLIMO IN UKREPAJMO

Običajno je tako, da se zbudimo šele takrat, ko nekaj z našim proizvodnim planom ni v redu ali kot temu po domače pravimo, da »nekaj šepa«. No, »šepa« lahko vedno, toda nikoli ni stanje tako »šepasto«, da bi se prevrnilo.

Zgodovina naše proizvodnje v našem samoupravnem sistemu nam pove, da smo bili vedno kos še tako slabi situaciji. Nedvomno bo tako tudi v letošnjem letu.

Ob sprejetju plana za leto 1975 je zlasti glavni direktor na seji delavskega sveta in na drugih sestankih opozoril na tiste ključne točke, ki bi nas pri izpolnjevanju plana utegnile ovirati. Poleg notranjih je mnogo tudi zunanjih pojavov, s katerimi se moramo spopasti, če hočemo doseči čim bolj optimalno gospodarsko poslovanje.

V naših komentarjih smo vedno poudarjali, da je potrebno vsestransko varčevanje pri dragocenem materialu. Material drago plačujemo in kolikor več ga bomo spravili po nepotrebnem v odpadke, toliko manj bo dohodka. Naša brezbržnost in malomarnost nam krepko olajša žep. To pa ni zaželeno, niti potrebno.

V naših TOZD je mnogo govora o boljšem izkoriščanju delovnega časa, o manjši odsotnosti z dela zaradi bolezni, o pohajkovanju med delovnim časom, o nedisciplini in podobno. Če bomo o teh problemih le govorili in jih ugotavljali, ničesar pa ukrenili, da bi jih odpravili, bo naša bilanca ob koncu leta za marsikaj osiromašena.

Res je, da se spopademo z nekaterimi organizacijskimi vprašanji, ki menda »ovirajo« denimo vsakdanjo hitro preskrbo z različnimi materiali pri čemer pravimo, da vodja ali direktor TOZD ne more ničesar storiti, ker nima ba- je nobenih pristojnosti, da so take pristojnosti razdeljene med razne referente in podobno. Če hočemo naše uspehe skrivati za tako fasado, potem je popolnoma jasno, da bo skozi to fasado prodril pogled vsakega, ki se količkaj razume na samoupravljanje.

So celo redki vodilni delavci, ki trdijo, da so naše TOZD nekeke nebođi jih treba, da ni reda, da

vsak dela po svoje in podobno. Pri takih trditvah se nam nehoče vsiljuje vprašanje, zakaj posamezne TOZD take vodilne delavce plačujejo, če ne znajo ali nočejo organizirati delovnega procesa tako kot so ga začrtali organi upravljanja in vodstvo TOZD in podjetja.

Današnji čas zahteva na vodstvenih in vodilnih delovnih mestih odločne in razgledane ljudi, ki morajo biti kos še tako zapleteni situaciji, ljudi, ki znajo prisluhniti svojim sodelavcem in ki jih informirajo o vseh važnih značilnostih vsakodnevnega procesa proizvodnje.

V večini naših TOZD imamo take ljudi. Oni žive in delajo med nami in z nami. Tesno so povezani z vsem, kar se dogaja in tudi hitro ter učinkovito reagirajo na negativne pojave. Vendar so tu in tam izjeme, ki jih porajajo ali nevednost, okorelost starega časa in neprilagodljivost novi dobi, odnosno začetku dobe, ki je pred nami.

Mnogo je teoretiziranja in razpravljanja o uveljavljanju naših TOZD po določenih ustave. Pri takem teoretiziranju ponavljamo in razčlenjujemo pravne norme, da jih preprosto človek težko razume. Vse bi bilo bolj enostavno, če bi postavili v ospredje ustavo in njegovo dejavnost, brez katere ni in ne more biti napredka.

Če vse popolnoma poenostavimo, tedaj lahko rečemo, da naša ustava in druga zakonodaja, ki izhaja iz ustave, zahteva strogo izpolnjevanje obveznosti, ki jih sprejme TOZD in OZD od sleherne delavca na vsakem delovnem mestu. Od sprejetih sklepov in obveznosti do kolektiva in družbe je pot popolnoma jasna. Vsak mora brezpogojno opraviti svoje obveznosti obenem pa ima vsak tudi pravico, da zahteva akcijo, da bodo vse obveznosti opravljene.

MI IN TRŽIŠČE

Ko smo v začetku leta razpravljali o našem gospodarskem planu za leto 1975, smo bili dokaj optimistično razpoloženi, čeprav so se nam obetale nekatere težave. Naš gospodarski program predvideva proizvodnjo, za katero smo dejali in še pravimo, da jo lahko dosežemo. Če pa pogledamo naše gospodarske uspehe v posameznih prvih treh mesecih za celotno našo organizacijo združenega dela, vidimo, da to, kar smo predvidevali, nismo dosegli.

Oglejmo si naše dosežke v ogledalu statistike za posamezne prve tri mesece. V januarju smo dosegli osnovni plan 92 %, operativni plan 98 %, vrednostno pa 96 odstotno. Za februar so podatki drugačni. Osnovni plan smo dosegli le 86 %, operativni 98 %, vrednostni pa 95 %. Marca pa se je odstotek dokaj znižal. Osnovni plan je bil dosežen le 82 %, operativni 88 %, vrednostni pa 86 %.

Iz podatkov vidimo, da naša proizvodnja nazaduje in se vprašujemo, kaj je temu vzrok. Na dvorišču in drugod vidimo še kar znatne zaloge naših izdelkov, zlasti posode in marsikatera pikra beseda pada na račun naše prodajne službe. Včasih morda upravičeno, večkrat pa tudi zaradi naše nepoučenosti neupravičeno.

Na našem domačem tržišču se opaža zlasti zadnje čase znaten zastoj prodaje tako naših kakor tudi drugih izdelkov za široko potrošnjo. Z nekaterimi izdelki je tržišče prenasajeno. Ponekod se je promet, zlasti pri grosistih znižal tudi za 50 %. Naši kupci — grosisti se nahajajo v velikih težavah zaradi pomanjkanja osnovnih sredstev za večje nakupe, v nič manjših težavah pa so zaradi velikega pomanjkanja skladiščnih prostorov. Pomanjkanje skladiščnih prostorov tre tudi nas. Kdaj bomo to odpravili? Danes ali jutri ne, dolgo pa to ne bo moglo trajati. Treba bo najti potrebna sredstva in organizirati skladiščenje naših izdelkov na prometnih točkah, kjer jih pogrešamo. To je stvar bodočnosti, čeprav je naša zapoznala sedanost, ki jo moramo pospešiti, če hočemo dohiteti zamujeni čas.

Zaradi zamrznjenih marž pri naši posodi, grosistična trgovina

vsaj doslej ni kazala interesa za večje in smotrnejše nakupe. Tudi to je eden izmed vzrokov trenutne stagnacije prodaje na našem tržišču.

Naši sodelavci iz prodaje, zlasti direktor prodaje Marjan Piliš nam je povedal, da bo zadeva glede marž pri prodaji posode urejena. Po novem samoupravnem sporazumu bodo doseganje marže »odmrznile«. Ta samoupravni sporazum je bil sklenjen dne 25. marca 1975 v Beogradu, začel pa bo veljati v mesecu maju, ko bo potrjen od pristojnih organov oblasti in objavljen v uradnem listu.

Pričakovati je, da bo zaradi stimulativnejših marž, ki jih daje ta sporazum, povpraševanje po posodi znatno naraslo in se bodo naše zaloge znižale.

Glede sedanje dimenzije skladiščenja na dvorišču moramo povedati da se je doseganje naš skladiščni prostor dokaj skrčil kar se tiče skladiščenja gotovih izdelkov. Precej prostora je pobrala sedanja zavijalnica. Sedanji sistem skladiščenja pa zajema širšo prostornino tako, da se zdijo zaloge na dvorišču ogromne, čeprav bi se po starem sistemu nedvomno »skrčile« morda celo za polovico. Naš sedanji sistem skladiščenja in pakiranja pa ima mnoge prednosti in ga moramo še nadalje izpopolnjevati.

Danes na tržišču vsa podjetja intenzivno ponujajo svoje blago. Skladišča pri grosistih, kot že omenjeno, so polna. Zlasti velja to za tiste potrošne predmete, ki so bili izdelani za prodajo v zimski sezoni. Zima pa je bila letos izredno mila. Ni bilo potrebe po ne-

kem močnejšem ogrevanju prostorov kot je to običajno, ko se živo srebro znajde dokaj stopinj pod ničlo. Zima, katere smo bili sicer veseli, da nam je prizanesla, nam je povzročila, da velike količine naših ogrevalnih in drugih naprav nismo spravili v predvideni promet.

Ne bomo se spuščali v to, kako rastejo cene in temu sorazmerno osebni dohodki. Pri vsem je le očitno, da kupna moč prebivalstva upada s hitrim naraščanjem cen. Če smo doslej kupovali vse od kraja, potrebno ali nepotrebno, bomo od sedaj dalje nedvomno premislili, kaj bomo kupili koristnejšega in cenejšega za naš težko prislužen denar.

Naša posoda pa tudi drugi naši artikli so pri potrošniku na dobrem glasu, zlasti kar se tiče kvalitete. Tržišče potrebuje naše artikle. Potrošnik bo rad odštel del svojega zaslužka za dober lonec, radiator, kotel ali kakršenkoli drug naš izdelek. Naša naloga je, da mu to nudimo kolikor je mogoče po zmerni ceni in kvalitetno izdelano.

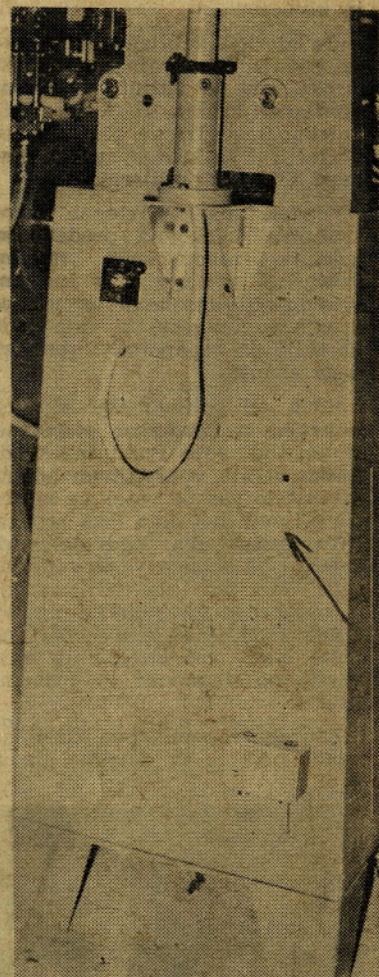
Če se bomo po tem ravnali, ni bojzani za prodajo naših izdelkov.

Čeprav je sedaj nastopila kratka kriza — takih kriz je bilo že nekaj in smo jih uspešno premagali, ne bi smeli nazadovati pri naši proizvodnji. Moramo si na vse načine prizadevati, da dosežemo planirano proizvodnjo in da dosežemo najbolj optimalno stopnjo dohodka ob vsestranskem varčevanju z dragocenim materialom in solidnem izkoriščanju našega delovnega časa.

Naše TOZD se bodo približale svojemu cilju in ga dosegle le ob doslednem uveljavljanju delegatskega sistema, ki je trdna osnova samoupravljanja. Vse doseganje izkušnje jasno kažejo, da če je samoupravljanje doseglo določeno stopnjo, so se skladno z njim pozitivno in uspešno razvijali notranji odnosi in učinkovita organizacija dela tako, da je bil vedno dosežen dober gospodarski napredek podjetja.

TAT SE JE LOTIL STROJA

Je že tako, da se najdejo ljudje, ki jim ni do dela in poštenega zaslužka. Na delo sicer prihajajo, vendar z mislijo, kje in kako bodo v tovarni kaj zmaknili kar tako za »priboljšek«. Taki tatiči se premalo zavedajo, da jim bo enkrat njihov podvig spodletel, da bodo morali odgovarjati družbi za svoja nepoštena dejanja.

Puščica kaže kje so odtrgani priključki

Delavci in delavke iz dekor oddelka dobro vedo kaj jim pomenijo novi stroji, ki so bili nabavljeni in ki čakajo na poskusno obratovanje. Stroji so lepi in pripravljeni nadomestiti človeka pri napornem delu.

Tudi neznani zmkavt je dobro vedel, kje se nahajajo stroji, zato je pri srednjem stroju izmaknil električne priključke, ki jih je težko dobiti. Poleg tega si je privoščil še 10 metrov električnega kabla in 6 metrov cevi za ročni priključek. Vse to je odnesel in napravil delavcem dekor oddelka in podjetju velike neprijetnosti, ker originalne električne priključke ni mogoče nabaviti pri nas, ker so stroji uvoženi iz Nemčije.

Take in podobne tatvine, ki se dogajajo v tovarni, bodo lahko preprečili le delavci v posameznih TOZD tako, da bodo povečali budnost.

Ze zadnjič smo o tatvinah zapisali par besed, odslej pa bomo redno poročali o vsaki tatvini pa tudi o storilcih, ki jih bomo odkrili.

Ali je varstvo pri delu ogroženo?

Varstvo pri delu ima pri nas svojo tradicijo. Že prva leta po vojni se je zlasti sindikalna organizacija zavzemala za organizirano varstvo pri delu, dokler ni prišlo do ustanovitve delovnega mesta »varnostni tehnik«. Od tedaj se je marsikaj spremenilo. Spremenil se je strojni park, spremenili so se predpisi o varstvu pri delu. Zakon o varstvu pri delu ima stroga določila. Včasih nastopajo težave v proizvodnji, če hočemo, da bo delo varno, da bo človek zavarovan. Nešteto je težav, s katerimi se ubadajo delavci na svojih delovnih mestih in tisti, ki odgovarjajo za organizirano delo, za varnost svojih sodelavcev, za doseganje planskih nalog.

Od leta 1956 deluje služba varstva pri delu, ki so ji dajali močno podporo organi upravljanja in

vodstvo podjetja. Take podpore je služba deležna tudi sedaj, vendar se nahaja zaradi pomanjkanja kadra v težavah.

Milan Šorn, vodja te službe pravi, da je za delovanje te službe potrebno ustrezno število strokovnih delavcev, ki naj bi tekoče reševali nastale probleme. Zaradi pestrosti naše proizvodnje in raznolikosti strojnega parka se ta služba srečuje z raznovrstnimi problemi. Delo v tej službi je naporno in odgovorno in nihče rad ne ostane na delovnem mestu. Do sedaj se je menjalo že šestnajst strokovnih delavcev.

Zadnja reorganizacija ni po besedah vodje te službe doslej dosegla zaželenega cilja, saj se je stanje glede izvajanja programa pri usklajevanju tehnoloških postopkov znatno poslabšalo, in-

špekcijske določbe se ne izvajajo, zanemarijajo se varnostni ukrepi in podobno.

O vseh problemih službe varstva pri delu je razpravljala tudi odbor za varstvo pri delu in se celo obrnil na delavsko kontrolo, ki pa o tem še ni razpravljala, čeprav je od takrat minilo precej časa.

Problemov službe varstva pri delu je še mnogo in ti problemi niso le njeni problemi temveč zajemajo mnogo širše področje.

Dejstvo je, da z delovanjem službe ni nekaj v redu, da bo treba vendarle prisluhniti takemu organu samoupravljanja kot je odbor za varstvo pri delu, skratka delovanje službe je potrebno čimprej spraviti na raven tir, kar pa ne bo lahka naloga.

DRUŠTVO LJUDSKE TEHNIKE EMO VAS VABI

O našem društvu LT EMO vse premalo vemo. Mnogo več vedo tisti, ki so si z njegovo pomočjo pridobili strokovno znanje in teh ni malo. Bogat program društva za leto 1975 je tudi letos garancija vsem, ki se bodo vanj vključili, da si bodo pridobili toliko strokovnega znanja in tudi razvedrila, kolikor sami hočejo.

V tem sestavku ne bomo prikazovali le suhoparnega programa, temveč vas bomo seznanili, čeprav bolj kratko, s predvideno dejavnostjo posameznih krožkov in klubov.

Če kdorkoli želi izpopolniti svoje znanje iz strojno-orodjarske stroke, naj se vključi v **strojno orodjarski krožek**, ki ga vodi Erih Šalekar iz orodjarne. Kdor se želi vključiti v ta krožek, naj se javi torej Erihu v orodjarni.

Krožek ima predvidena razna zanimiva strokovna predavanja, izdelavo raznovrstnih strojev, strokovne ekskurzije v inozemstvo in po Jugoslaviji ter mnogo drugih zanimivosti, ki vam bodo koristile pri izpopolnitvi strokovnega znanja.

Eden od pomembnih krožkov je **krožek za predelavo pločevine**, ki ga vodi Jože Podlinšek. Podlinška dobite v vlačilnem oddelku in zelo vas bo vesel, če se boste prijavili kot član tega krožka.

Ta krožek ima predvidene tečaje za oblikovalce, varilce in vlačilce. Razpisan ima tudi nagradni natečaj za nove oblike posode. Poleg tega ima predvidenih za svoje člane več strokovnih ekskurzij po domovini in inozemstvu.

Krožek je pomemben zlasti za mlade delavce in delavke, da si

vzgojil **avto-moto klub**, bi bilo težko reči. Teh je zelo mnogo. Vodja tega kluba je Vlado Stropnik. Našli ga boste v garaži in rad vas bo vključil v svoj klub.

Ta klub ima bogat program dela. Če še ne znate šofirati, vas bodo v klubu prav gotovo naučili. Program zajema tečaje za šoferje — amaterje, lov na lisico, kole-sarsko tekmovanje pionirjev, tekmovanje z gokart vozili, tečaje za inštruktorje in še mnogo drugega, kar vas bo zanimalo.

Foto — kino klub ima tudi letos bogat program dela. Kot smo že poročali, so se člani tega kluba v nekaterih tekmovanjih odlično izkazali. Na programu je več tečajev za fotografe-amaterje, razne razstave, snemanje filmov in podobno. Tudi strokovnih ekskurzij ne bo manjkalo.

Kdor želi postati dober fotograf — amater, naj se vključi v ta klub. Fotografiranje je tudi zanimiva in prijetna zabava. Vodja tega kluba Valentin David, ki dela v orodjarni, vam bo z veseljem dal vsa potrebna pojasnila, še bolj pa vas bo vesel, če se boste vključili v dejavnost kluba. Naj omenimo še to, da je iz tega kluba izšlo več znanih fotografov in filmskih snemalcev.

Radio klub je že poznan po svoji dejavnosti. Pravijo pa, da je še

tri kuharske tečaje in tudi na strokovne ekskurzije niso pozabili.

Modelarski klub je postal znan po vsej Jugoslaviji in tudi Evropi zaradi vrhunskih dosežkov na tekmovanjih. Ta klub vodi Edi Zagoda iz orodjarne. Mladinci in mladinke ter pionirji naj se oglašijo pri njem, če jih zanima ta dejavnost.

Klub ima na programu tečaje, predavanja in ekskurzije za svoje člane.

Menimo, da je koristno, če smo vam posredovali dejavnost naše LT v letošnjem letu in upamo, da se boste odločili za enega izmed klubov ali krožkov in tako obogatili svoje znanje v korist sebi in skupnosti.

ej

IZOBRAŽEVANJE PO DOPISNI METODI

Danes se že za vsako delovno mesto zahteva dokončana osemletka in tisti, ki je niso dokončali, si prizadevajo, da bi to storili sebi in družbi v prid potom rednega študija. Obstaja izobraževanje po dopisni metodi, dostopno vsakomur, ki to želi. Prispevek o takem izobraževanju nam je poslal Jože Žnidar in ga v celoti objavljamo.

Za zaposlenega človeka, ki si želi ob svojem rednem delu dokončati osnovno šolo, pridobiti poklic ali celo srednjo šolo, je poleg večernih šol najprimernejša oblika izobraževanja dopisna metoda.

Po metodi dopisnega izobraževanja učenci v nobenem primeru niso odvisni od razporeda dela, razen v primerih, ko so za določene predmete organizirani seminarji.

Učenec se uči sam kadar ima čas, izpite opravlja ko je nanje pripravljen, ter si sam določa tempo učenja in izpitne roke. Seveda pa pri tem nihče ne sme misliti, da je takšno izobraževanje lahko ter da se cilj da doseči brez vsakršnih naporov.

Pri nas v SR Sloveniji organizira dopisno šolanje Dopisna delavska univerza v Ljubljani, Parmova ulica 39, imenovana UNIVERZUM. Ta, imenujmo jo dopisna šola, organizira izobraževanje za peti, šesti ter sedmi in osmi razred osnovne šole, poklicno šolo avtomehanične, kovinarske, tekstilne in lesne stroke, ekonomsko in administrativno srednjo šolo ter tehniško šolo za strojno in elektro stroko.

Šola pošlje kandidatu na željo prospekte, opisane pogoje za določen študij ter predmetnik, iz katerega so razvidni izpitni roki ter predmeti na določeni stopnji.

Za osnovno ter poklicno šolo so večkrat organizirani seminarji po delovnih organizacijah, če je število kandidatov zadostno. Za ekonomsko, administrativno ter tehniške šole pa so seminarji občasno v večjih študijskih središčih oziroma na ustreznih šolah.

Termini za dokončanje šolanja za posamezne šole so okvirno določeni, vendar pa nekateri učenci dokončajo šolo pred rokom, nekateri kasneje, žal pa jih med učenjem veliko kloni, ker se niso pripravljene žrtvovati, ne morejo se odpovedati nekaterim starim navadam ter osvojiti gesla, da je čas zlato.

Za osnovno šolo je predvideno, da se opravlja skupaj po dva razreda, in sicer peti in šesti ter sedmi in osmi razred. Seminarji so na željo in ob zadostnem številu organizirani celo po izmenah, da učenje ne trpi ne glede na turnus dela. Zaključeni —

strnjeni seminarji za dva razreda trajajo po šest mesecev in pri takšnem delu je tudi uspeh najboljši. Pri učencih, ki niso organizirani in se učijo posamič je uspeh slabši, čas učenja pa se neredko zavleče na eno ali celo dve leti za dva razreda.

Vpis v poklicno šolo je vezan na določeno prakso v stroki ali pa na opravljanje obvezne prakse v delavnicah poklicnih šol. Vso teorijo si učenci iz skript — učbenikov pridobijo sami ali pa na priložnostno organiziranem seminarju. Študijski čas je okvirno predviden tri leta za opravljanje posameznih letnikov, ter še eno leto za pripravo na zaključni izpit.

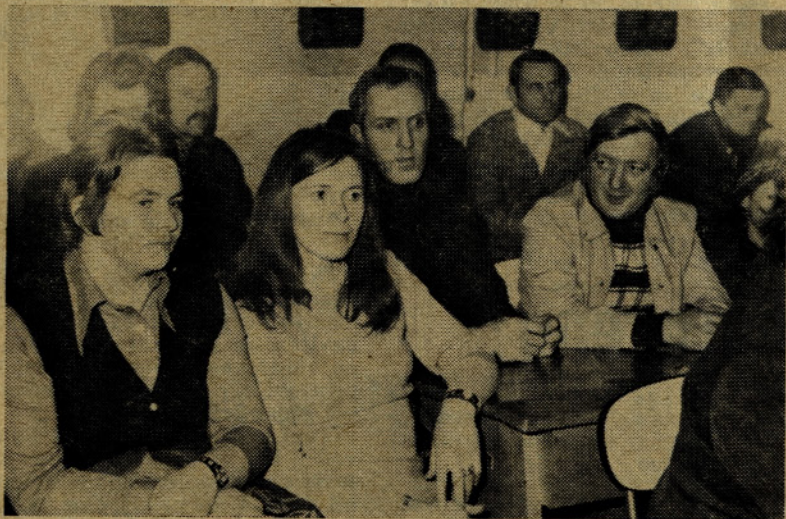
Za srednje šole, na katere je tudi največji vpis, pa je študijski čas okvirno določen na 6 let, torej 18 mesecev za en letnik. In ker je ravno za srednje šole največji interes učencev — delavcev, bi opisal malo podrobneje to stopnjo študija.

Na ekonomsko, administrativno ter tehniško šolo se lahko praviloma vpiše, kdor ima končano poklicno šolo, da je zaposlen ter star najmanj 18 let. Takoj pa je treba dodati, da poklicna šola ni pogoj, ter da zadostuje tudi osnovna šola, vendar pa mora slušatelj v tem primeru opravljati izpite iz praktičnega pouka v delavnicah tehniških šol, kjer sicer opravlja ostale izpite.

Takoj po vpisu v določen letnik pošlje dopisna šola kandidatu vso strokovno literaturo, ga obvesti kdaj in kje so seminarji iz kakšnega predmeta, mu prične pošiljati glasilo dopisne šole DOPISNIK in kar je za marsikoga še najmanj prijetno — položnico za plačilo šolnine, v kolikor ga ne štipendira delovna organizacija, kjer je zaposlen.

Ko ima slušatelj opravljenih 2/3 izpitov iz enega letnika se lahko vpiše v drugega. Za tretji letnik je potrebno imeti končan prvi letnik in dve tretjini izpitov iz drugega letnika. Za vpis v četrti letnik pa je pogoj končan drugi letnik in vsaj dve tretjini izpitov tretjega letnika.

Za vse težje predmete so organizirani seminarji, konkretno za ekonomsko in administrativno šolo med ostalimi kraji tudi (Nadaljevanje na 8. strani)

Člani avto-moto kluba LT na posvetovalnem sestanku

izpopolnijo svoje strokovno znanje. Mnogi, ki so bili člani tega krožka in se zanimali za njegovo delo ter aktivno sodelovali, so dosegli visoko kvalifikacijo, zlasti varilci.

Izredno pomemben je **emajlirski krožek**, ki ga vodi dipl. inž. Jože Vajdetič. Našli ga boste v nabavnem oddelku. Tudi ta krožek ima v svojem programu seminarje in tečaje za emajlirsko stroko ter več predvidenih strokovnih ekskurzij po domovini in inozemstvu.

Koliko šoferjev amaterjev je že

premalo članov. Radi bi vključili zlasti mlade v to klubsko dejavnost. Na programu imajo strokovne tečaje, strokovne ekskurzije in razna tekmovanja. Vodja tega kluba bo rad posredoval vsakemu, ki se želi vključiti v to dejavnost, vse potrebne informacije.

Zelo zanimiv je za ženske in moški spol **gospodinjski krožek**, ki ga vodi Elica Vajdič. Ona dela v vlačilnici. Kdor želi postati dober kuhar ali kuharica, naj se zgleda pri njej, da ga bo vključila v tečaj. Krožek ima bogat program dela. Organizirali bodo kar

Informiranost v samoupravljanju

V zadnji številki smo objavili nekaj aktov o informiranju, ki zadevajo izhajanje našega časopisa. V tem sestavku, ki nam ga je poslal S. Pratkanar, je v skrajšani obliki predloženo komuniciranje, informiranje in obveščanje v organizaciji združenega dela.

Ustavna izhodišča oziroma določila nedvoumno in jasno določajo, da z družbenim informiranjem moramo zagotoviti delavcem in njihovim organom dostopne vse informacije o podatkih in dejstvih, ki so pomembna za učinkovito samoupravno odločanje. To seveda zahteva obvezno organizacijo stalnega, trajnega in učinkovitega sistema informiranja v vseh oblikah organizacije združenega dela.

Iz ustavnih določil izhaja:

— Da je družbeni sistem informiranja ustavna družbena kategorija, obvezna za vse in sestavni del samoupravnih družbenih odnosov.

— Da je informiranje posebne družbenega pomena in mora obvezno delovati, ne glede na stanje in razmere ne more biti omejevan, ukinjen, blokiran, monopoliziran ali kakor drugače oviran.

Zagotoviti ga moramo tudi za ceno odstopanja od drugih dejavnosti, planov in podobno.

— Da morajo biti informacije dostopne, javne, ker omogoča njihova uporaba uspešno odločanje.

— Da mora biti sistem informiranja enoten usklajen in pregleden.

— Da je dolžnost in pravica delovnih ljudi biti obveščen o vseh vprašanih, ki so skupnega pomena in važna za učinkovito odločanje.

Samoupravno informiranje je tesno povezano s samoupravnim odločanjem. Proces informiranja in sprejemanja odločitev opredeljuje informacije, ki naj jih posredujejo razni načini informiranja časovno in vsebinsko, kot tudi njihovo medsebojno usklajenost. Informiranje v organizaciji združenega dela je bilo doslej skromno. Omejevali so ga objektivni in subjektivni dejavniki. Predvsem lahko med zadnje štejemo monopoliziranje informacij s strani vodilnih struktur, na drugi strani pa tudi neurejenost informativnih služb.

Informativna sredstva v organizaciji združenega dela niso povsem prilagojena svojemu namenu.

Preveč vsebine se nanaša na področja, ki s samoupravljanjem nimajo ničesar skupnega.

Samoupravna informacijska sredstva bi morala posredovati informacije, ki bi pomagale samoupravljalcem pri oblikovanju in sprejemanju odločitev. Zato morajo vsebovati tiste teme, ki izhajajo iz področij, o katerih samoupravljalci odločajo.

Vloga družbenopolitičnih organizacij v sistemu informiranja in komuniciranja

V sklepih in stališčih 10. kongresa ZKJ in 7. kongresa ZKS so posebej določene naloge komunistov in njihovih organizacij v zvezi z informiranjem. Pri tem je še posebej poudarjeno, da se morajo komunisti boriti za odprt, de-

mokratičen, celovit in samoupravni sistem informiranja.

Enako oziroma še bolj obširno nalogo pa je 8. kongres sindikatov postavilo pred svojo organizacijo.

Vsestransko, celotno, pravočasno in razumljivo obveščanje ter razvite samoupravne komunikacije so eden izmed temeljnih pogojev, da delavci v združenem delu lahko ustvarjalno odločajo v celotnem spletu samoupravnih odnosov in v svojem političnem delovanju.

Obveščati in biti obveščen je ena od neodtujljivih dolžnosti in pravic samoupravljalcev.

Učinkovito delovanje in vpliv katerekoli družbenopolitične organizacije ali skupnosti si ne moremo zamisliti brez ustreznega in učinkovitega sistema informiranja oziroma komuniciranja. Od kakovosti informacij so odvisne osnovne odločitve samoupravne in družbenopolitične organizacije in prav tako tudi obnašanje ljudi.

Ne smemo dovoliti, da se nam v prazen prostor, to je tam kjer delavci niso dovolj informirani, vrinejo dezinformacije, popačene informacije ali sovražne polresnične ali neresnične informacije.

Samoupravni model informiranja

Delavci še niso dovolj obveščeni o bistvenih vprašanih, o katerih morajo odločiti, predvsem pa še nimajo povsod dovolj možnosti in pogojev, da bi odločujoče vplivali na oblikovanje, pretok, gibanje in nastajanje prevladujočih samoupravnih informacij, ki bi bile posledica notranje aktivnosti samoupravnega življenja TOZD in DO.

Nekaj značilnosti tega sistema: — Delavec mora dobiti popolno in celovito informacijo.

— družbeno usklajeno informacijo, ki izključuje vsak monopol — monopola v obveščanju in komuniciranju ni, ker je osnovni nosilec informacije in njen oblikovalec delavec, toda organiziran delavec v svoji TOZD.

— Biti mora resnični odraz pravega stanja, da je javna in obstaja možnost razprave o njej.

— Da je informacija pismena in ustna. Događa se, da zanemarjamo osebne človeške vezi in stike. Zlasti v sindikatih je treba vztrajati, da je komuniciranje in obveščanje čim bolj humano, da je vzpostavljenih čim več osebnih človeških stikov.

— Pozabiti ne smemo, da so vse druge oblike tehnike in sredstva obveščanja človeku samo pripomoček in v glavnem enostranska informacija, edino človeški stiki dajejo možnost obojestranskega komuniciranja.

— Informacija mora biti pravočasna — prepozna je brez pomena — pa tudi prehitvena ne smemo.

— Informacija mora dati možnost uspešnega in pravilnega odločanja o konkretnih družbenih vprašanih.

— Informacija mora biti vsa-

kemu dostopna, od posameznika pa je odvisno, ali jo bo uporabljal.

— Informacija naj bo prirejena za tistega, ki mu je namenjena.

Ne bodimo preveč »učeni«, ne uporabljajmo preveč tujk.

— Informacija ne sme dovoljevati manipuliranja z ljudmi in ne sme zavajati ljudi.

— informacija ne sme poenostavljati resnice s tem, da išče povprečje, neko sredstvo ali polresnico.

Način informiranja

Kdor obvešča druge, mora biti najprej sam dobro in stalno obveščen o vseh pomembnih vprašanih. Znati mora hitro in logično opravljati selekcijo med množico informacij, ki jih sprejme ali so mu na voljo. Pravilen izbor informacije ter njena »priredba« za okolje, ki mu je namenjena, sta izredno pomembni nalogi.

Med številne načine in možnosti informiranja v organizaciji združenega dela štejemo kot uspešne v praksi naslednje:

— Neposredna ustna in pismena obvestila prizadetim delavcem. Ta morajo biti primerno prirejena okolju, kateremu je namenjena.

— Neposredno obvestilo lahko sporočimo enemu ali več delavcem skupaj. Pomemben je tudi naš nastop pri obveščanju posameznika oziroma skupine. Pravilno in priporočljivo je, da smo v vsakem primeru čim bolj razumljivi in racionalni.

— Pismena obvestila morajo biti pravočasna, da je vsakomur dana formalna in dejanska možnost povratnega učinka na obvestilo. Obvestila morajo biti kratka, razumljiva, spodbudna in prilagojena naslovniku.

Med sredstva in metode informiranja so se uveljavile predvsem naslednje:

Posredne oblike:

- glasilo delovne organizacije,
- občasne pismene informacije
- oglasne deske in razstavni panoji
- gradiva za seje
- ostala sredstva za obveščanje

Neposredne oblike:

- individualni razgovori
- zbori delavcev in samoupravnih delovnih skupin
- sestanki oziroma seje samoupravnih organov
- sestanki z vodji delegacij
- sestanki z delegacijami — konferenco delegacij
- sestanki z delegacijami — konferenco delegacij
- sestanki oziroma seje družbenopolitičnih organizacij
- druge neposredne oblike.

V vsem tem procesu poglobljenih družbenoekonomskih odnosov in razvoja samoupravljanja in delegatskega sistema pa v naši delovni organizaciji zaznamujemo pomanjkljivosti prav na področju informiranja, obveščanja in komuniciranja na vseh nivojih.

Kakovost odločanja na vseh nivojih od TOZD, samoupravnih organov podjetja, v delegacijah zbora združenega dela in delegacijah SIS je močno odvisna od količine in kakovosti ter pravočasnosti informiranja. Mnenja smo, da prav na tem področju moramo nujno storiti korak naprej, če hočemo vsebinsko uveljaviti novo ustavo. Nujno bi bilo potrebno ustanoviti informacijski center, ki ga v nekaterih delovnih organizacijah že imajo pri sekretariatu samoupravljanja, prek katerega bi zbirali podatke in jih posredovali tistim samoupravnim strukturam, ki te podatke pri svojem odločanju potrebujejo. Kljub naštetim pomanjkljivostim pa lahko ugotavljamo, da se je v zadnjem času na tem področju stanje bistveno popravilo, da delegati v delavski svet podjetja, v zbor združenega dela in v SIS čim dalj dobivajo več informacij, bodisi pismenih bodisi ustnih, da pa je še vedno problematična informiranost delovnih skupin oziroma posameznih delavcev.

Manjka nam predvsem neposredna oblika komuniciranja, ki pa je najvažnejša.

V ALU ODDELKU SO PRIZADEVNI

Naši delavci vedno bolj dojemajo, da je športna dejavnost za delovnega človeka in njegovo zdravje zelo pomembna. Tudi delavci in delavke iz ALU oddelka to dobro vedo, zato se zanimajo ne le za vlečenje vrvi, temveč tudi za šahiranje. Organizirali so šahovske turnirje, ki se jih udeležujejo tudi delavci, ki so iz zelo oddaljenih krajev. Vsem je ta lepa igra priljubljena. Delavci nimajo, v krajih kjer stanujejo, pogojev, da bi se ukvarjali s šahom in športom, zato se radi vključujejo v tako dejavnost v svojem oddelku.

Šahovski turnir v ALU oddelku je potekal zelo dobro in je okrepil prijateljstvo in tovarištvo med delavci in delavkami. Na turnirju so bila tudi presenečenja, ki bi jih sicer dobri šahisti ne pričakovali.

Po končanem turnirju se je razvila živahna debata in tudi veselja ni manjkalo.

Igranje šaha in razvijanje športa moramo vsestransko podpirati tako, da se bo masovno razvil po vseh naših obratih in delovnih skupinah. Lepo bi bilo, če bi bile delovne skupine obenem tudi športne skupine v pravem pomenu besede. Našim sodelavcem moramo dati veliko spodbude, da jim bo postalo športno udejstvovanje življenjska potreba in bodo tako ohranili kot pravi znani rek zdrav duh v zdravem telesu. Če se bomo vsi zavzemali zato, bomo bolj zdravi in sposobnejši za opravljanje dela na delovnem mestu in doma.

Edi Čoklič

NEGUJMO TRADICIJE NOB

Naši borci NOV, ki so vsi vključeni v aktiv ZB NOV v naši delovni organizaciji, so na zadnjem občnem zboru razpravljali o svojem delu in uspehih v preteklem letu. V aktiv je vključenih 73 članov. Aktiv ZB NOV ima svoj odbor, ki je zelo delaven. Namesto komentarja o dejavnosti našega aktiv ZB povzemamo v skrajšani obliki poročilo, ki je bilo dano na občnem zboru.

Odbor je imel od zadnjega skupnega sestanka članov ZB pet sej. Program dela za leto 1974 je izpolnjen. To smo uspeli v celoti opraviti. Da smo to zmogli, se moramo zahvaliti razumevanju samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, vodstva podjetja in ne nazadnje našega sindikata in društva LT. Mi vsi, ki živimo v današnjem času, se zavedamo, da odločitve in razumevanje samoupravnih organov bistveno vplivajo na urejanje življenjskih vprašanj borcev.

V ostalih podjetjih ZP Iskra nimajo tako urejenih vprašanj in potrjenih, kot je to določeno v samoupravnih aktih našega kolektiva.

Da je bilo delo ZB tako uspešno, je veliko pripomoglo to, da smo bili vabljeni na vseko sejo poslovnega odbora in delavskega sveta. Tu smo lahko povedali svoje probleme. Predlogi niso bili nikoli zavrnjeni. Odbor si je za dal nalogo, rešiti probleme prek ustreznih služb in nismo po nepotrebnem obremenjevali samoupravnih organov, niti vodstva podjetja. Obvezno smo bili prisotni na sestankih ožjega političnega aktiv ter v koordinacijskem odboru ZB pri ZP Iskra v Ljubljani. Odzivali smo se tudi vabilom občinskega odbora ZZB NOV Celje.

Vsak prosilec za stanovanje je na zahtevo dobil od odbora priporočilo k njegovi prošnji. Preverili smo, če je dobil dodatne točke kot udeleženec NOV.

V letu 1974 smo šestnajstim članom našega aktiv omogočili posebni zdravniški pregled, čeprav je to domena organizacij ZB na terenu. Odborniki so imeli nalogo,

da samoiniciativno obiščejo dalj časa obbolele tovariše, ter jih razvesele s skromnim darilom. Tu se nam je včasih zataknilo in nismo kot borci ter sodelavci vedno izpolnili svojo dolžnost.

Komisije, ki so v podjetju odpravljale brezplačni oddih, so upoštevale borce. Enako je storil tudi naš odbor. Na žalost so po našem mnenju najpotrebnejši to zavračali.

Tradicionalnega izleta se je udeležilo 40 udeležencev. Kot gosta smo povabili inž. Jančigaja, našega glavnega direktorja, ki se je vabilu ljubeznivo odzval.

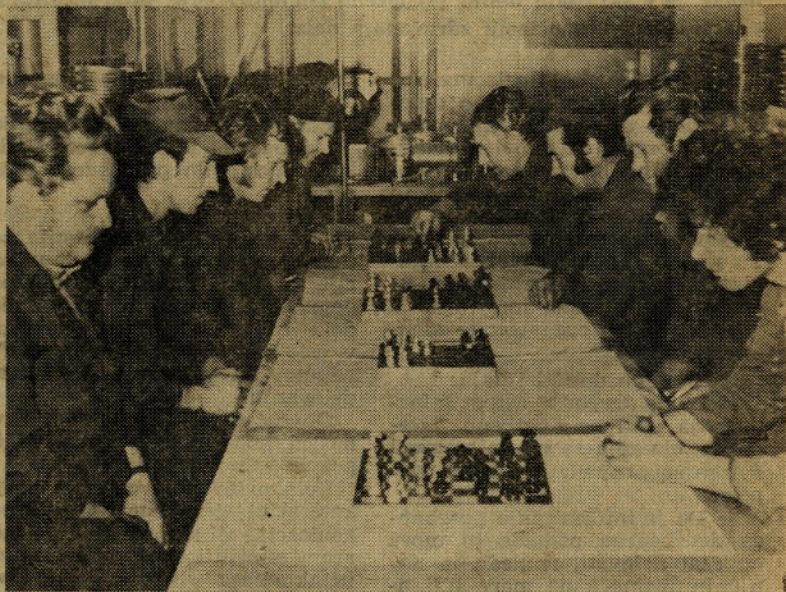
Vsak sedmi udeleženec NOV je član ZK. Po svojem delu spadajo med aktivne, postajo pa med dolgoletne članke ZK.

Člani aktiv ZB sodelujejo kot voljeni člani v upravnem in nadzornem odboru LT, kot vodje krožkov ter na raznih pordobjih v društvu. Glede na različne programe ZB in LT nas to društvo podpira.

V posameznih primerih smo bili nezainteresirani v primerih bolezni, zlasti pa pri odhodu v pokaj. Nismo koristili tistih skromnih možnosti ob slovesu, ki vsakemu človeku, posebno pa še borcu veliko pomenijo. Skoraj neverjetno je, da so še vedno primeri, ko se ugotovi, da član aktiv ni včlanjen na terenu, ne plačuje minimalne članarine, po drugi strani pa koristi vse ugodnosti članov ZB.

Aktiv in odbor ZB nista vložila dovolj časa in truda, da bi mladino seznanila s tradicijami NOB, kar smo dolžni delati po našem statutu in programu. Naši stiki so bili bolj simbolični.

RAZGLEDNICE MESECA

Sahisti v ALU oddelku so tekmovali in jim je postal šah priljubljena igra in razvedrilo. Delavci tega oddelka so vključeni tudi v razne panoge športa in obetajo sodeč po dosednji dejavnosti lepe uspehe. Želimo jim, da bi jih tudi dosegli

Dne 31. marca je bilo tekmovanje naših smučarjev na Golteh. Zanimivo je, da so se ga udeležili tudi starejši delavci, med njimi pa je bil menda najstarejši Alfred Meznarič

V zadnji številki smo pomotoma objavili sliko žen bork, ki jim je aktiv ZB NOV priredil za 8. marec tovariško srečanje. Slika ni bila prava, zato objavljamo sedaj pravo sliko, na kateri so naše borke na tovariškem srečanju ob dnevu žena. Oproščamo se zaradi pomote

Le dobro si oglejte to sliko. V vlečenju vrvi so se pomerile delavke iz kleparnice in ročajnice. Zmagala je ekipa kleparnice. Žene pa ne bodo odnehale in bodo »izzvale« še druge. Morda pa bomo prihodnjič lahko kaj pisali o tekmovanju med emajlirnico in surovinskim obratom

ŠPORT IN REKREACIJA

Pri nas je postala dejavnost športa že tradicija. Že pred prvo svetovno vojno so naši delavci gojili šport, takoj po končani drugi svetovni vojni pa se je zanimanje za športno dejavnost pod okriljem sindikalne podružnice še bolj okrepilo. Organizirana tekmovanja v kolektivu so se začela v prvih povojnih letih po osvoboditvi. Naše ekipe so imele velike uspehe v raznih športnih panogah, strelstvo pa se je v povojnih letih tako razširilo, da so naši vrhunski strelci postali znani po vsej Jugoslaviji.

Tudi v letošnjem letu se obeta bogata športno-rekreativna dejavnost, ki se je že začela. Dne 31. marca 1975 so se zbrali na Golteh smučarji iz vseh naših TOZD. Med 66 tekmovalci smo lahko opazili tudi naše starejše delavce, najstarejši med vsemi pa je bil Alfred Meznarič, ki je med našimi mladimi znan kot ljubitelj športa in planin.

Za kegljanje je v tem mesecu prijavljenih 150 tekmovalcev iz naših TOZD. Tekmovanje se odvija na kegljišču INGRAD, rezultate pa bomo objavili v prihodnji številki.

Za mali nogomet je že od nekdaj veliko zanimanje. Tekmovanje med TOZD se bo začelo sredi

aprila in bo trajalo do sredine maja. Prijavljenih je 15 ekip. Tekmovanje v malem nogometu bo vsak četrtek na igriščih pri Skalni kleti in pri administrativni šoli v Celju. Tekmovanje v malem nogometu med našimi TOZD je prirejeno v okviru TRIM iger v celjski občini.

Košarka si tako kot druge panoge športa uspešno utira pot v naše TOZD. V mesecu maju so predvidena tekmovanja med TOZD v košarki in vlečenju vrvi. Kdo bo prvak v teh dveh panogah, bo pokazalo tekmovanje, za katero je veliko zanimanje.

O vlečenju vrvi smo že poročali. Vemo, kako so se odrezale moške ekipe. Sedaj pa so se za-

čele za to tekmovanje zanimati tudi ženske. Zadnjič sta tekmovali dve ekipi iz tovarne posode. To so bile naše junakinje iz kleparskega oddelka in izdelovalnice ročajev. Tokrat smo moški pridno navijali. Zmagale so kleparke. To je začetek in upamo, da se bo ta šport med našimi delavkami množično razširil.

Vse člane kolektiva že sedaj opozarjamo na veliko športno prireditve pod naslovom: VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO. Ta prireditve bo 18. maja in bo potekala po isti poti kot lansko leto. Za tiste, ki so pozabili po kateri poti so lani vozili in za tiste, ki se lani niso udeležili te velike prireditve, pa se bodo letos oju-nali, navajamo pot, po kateri se bodo vozili naši kolesarji. Start bo pri Petričku, od koder bodo vozili na Ostrožno — Šmartno — Arclin — Ljubučna — Skalna klet — Petriček.

Prireditelji so prepričani, da se bodo te velike športne manifestacije udeležili vsi naši kolesarji iz vseh TOZD.

Vse dosedanje prireditve kaže-

jo, da se naši delavci živo zanimajo za rekreativno dejavnost, saj udeležba na tekmovanjih iz leta v leto narašča.

Po razgovoru s predsednikom komisije za rekreacijo Emilom Gregorčičem smo zvedeli, da so referenti za šport in rekreacijo v posameznih TOZD zelo aktivni. Marsikdo pa še ne ve, kateri tovariši imajo na skrbi to odgovorno nalogo, ki jo opravljajo z vne-mo in čutom odgovornosti, zato jih navajamo. V tovarni frit je Jožica Berginc, v emajlirnici Ivan Muršič, v surovinskem obratu Vlado Bratina, tovarni radiatorjev Drago Perkovič in Milan Ramšak, v tovarni kotlov Slavko Mesarič, v tovarni odpreskov Franc Počakaj, v orodjarni Silvo Primožič, v vzdrževanju Gusti Kovačič, v ERC Srečko Audič, v skupnih službah Olga Krampf, v tovarni kontejnerjev Slavko Zavšek in v TOBI Štrumpf Karel.

Če želite sodelovati pri športu in na raznih tekmovanjih, obrnite se na te naše sodelavce, ki vam bodo v vsem v veliko pomoč.

ej

Letošnje letovanje

Kot kažejo podatki, ki jih objavljajo v raznih časopisih, je za letošnjo sezono veliko zanimanje za letovanje. Pri vsem tem kar čitamo, pa se nam vedno vsiljuje v ospredje eno najvažnejših vprašanj — cena. Najprej se torej vprašamo, koliko zmore naš žep in šele potem odločimo.

Naša splošna služba, ki ima letovanje članov kolektiva na skrbi, je ugotovila, da je iz leta v leto večji interes za letovanje na morju. Če pravimo na morju, imamo predvsem v mislih naš počitniški dom v Crikvenici, če mu glede na njegovo zmogljivost lahko to rečemo.

V našem počitniškem domu imamo le 17 ležišč, zato je naša služba primorana najeti dodatna ležišča glede na večje zanimanje letovanja pri privatnikih. Tako bo v letošnjem letu poleg lastnih ležišč še precej najetih tako, da jih bo skupaj 44. Privatna ležišča so znatno dražja kot lani. Podražila so se za 7 din in znaša sedaj cena ležišča 42 din.

Po kalkulaciji, ki jo je pripravila splošna služba, bo stal penziona za odrasle 75 din za otroke do 10 let starosti pa 60 din. Za druge goste predvideva cenik večjo ceno, kar je povsem razumljivo.

Tudi v letošnjem letu planirajo osem izmen po 10 dni. Prva izmena se predvideva od 20. 6. do 30. 6., zadnja izmena pa od 29. 8. do 8. 9. 1975.

Kljub visokemu porastu cen prehranbenih artiklov in ležišč pri privatnikih, znaša kot smo že omenili, celodnevni penzion za člane našega kolektiva, naše upokojene delavce iz EMO in ožje svojce članov kolektiva 75 din dnevno. Razumljivo je, da je tre-

ba k temu prišteti tudi še turistično tako in zavarovanje, kar znaša skupaj v sezoni letovanja 4 dinarje.

Predvideno je, da bo šlo nekaj članov kolektiva na letovanje po preventivi kot temu pravimo. Gre za oslabele člane kolektiva, ki glede na njihov nižji zaslužek nimajo možnosti, da bi sami plačali stroške letovanja, čeprav so zdravstveno ogroženi.

Kot lansko leto, bo tudi letos na razpolago naš tovarniški avtobus za prevoz v Crikvenico. Cena za obe smeri bo 90 din.

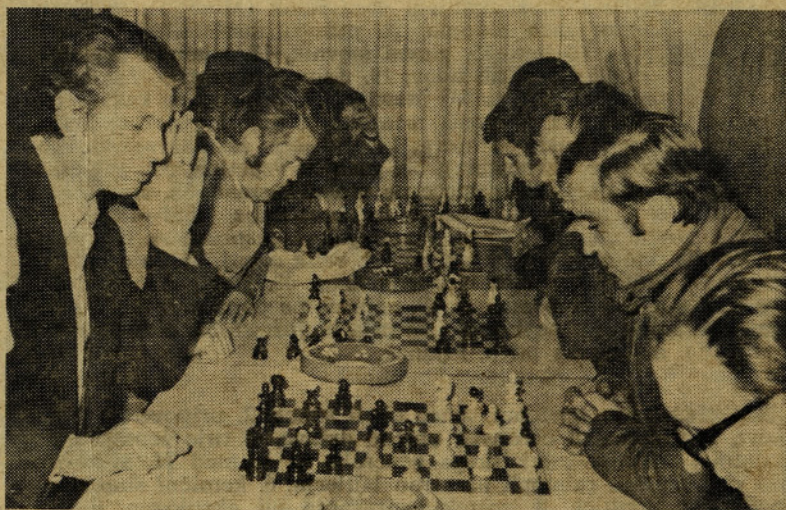
Tako je vsaj približno z našim letovanjem v Crikvenici.

So še druge možnosti za letovanje, vendar znatno dražje. Od ZP Iskra je prišlo na splošno službo obvestilo, da je možno letovati v Kaštel Kambelovcu med Trogirom in Splitom. Tam je cena penziona 100 din dnevno, turistična taksa pa znaša dnevno 2 din. Otroci do sedmega leta starosti imajo 30 % popusta. Ležišča so v privatnih hišah. Vseh ležišč je 200.

V Istri — Novi grad znaša cena penziona od 115 do 120 din dnevno. Turistična taksa je 4 din dnevno. Otroci do sedmih let starosti imajo 20 % popusta.

Kdor hoče letovati v navedenih krajih, naj se prijavi v splošni službi najkasneje do 28. aprila.

Glede letovanja nam je posredovala splošna služba za objavo več informacij. Če bi hoteli vse to objaviti, bi v našem listu ne bilo dovolj prostora. Zato smo se omejili le na take kraje in cene, ki so več ali manj dostopne našim članom kolektiva.

Naši šahisti vztrajno tekmujejo. Zamišljeno zrejo v šahovske figure, ki se od časa do časa premaknejo. Mnogo je veselja in mnogo razpravljanja. V prihodnji številki bomo objavili kaj več o tem tekmovanju

NE DAJO SE

Takšna je bila parola delavk kleparnice, katere so burno razpravljale, da bi formirale ekipo za vlečenje vrvi. Če to zmorejo moški, zakaj se še ženske ne bi pomerile med sabo. Beseda je dala besedo in ekipa je sestavljena. Izzvana je ročajnica.

Dvajsetega marca se je ob 10. uri začela zbirati množica delavcev in delavk navijačev, na hodniku med ročajnico in kleparско delavnico. Tudi tekmovalke so bile zbrane ob najlonski vrvi, po osem na vsaki strani.

Na znak sodnikove piščalke so se začele napenjati skrite sile, izstopale so vratne žile, obrazi pa so postali zagoreli. Vrv, napeta kot struna, se je ob bučnem navijanju gledalcev začela pomikati za delavkami kleparnice. Še, še malo in prva zmaga je blia priborjena. Nato so zamenjale mesta in ista slika se je pono-

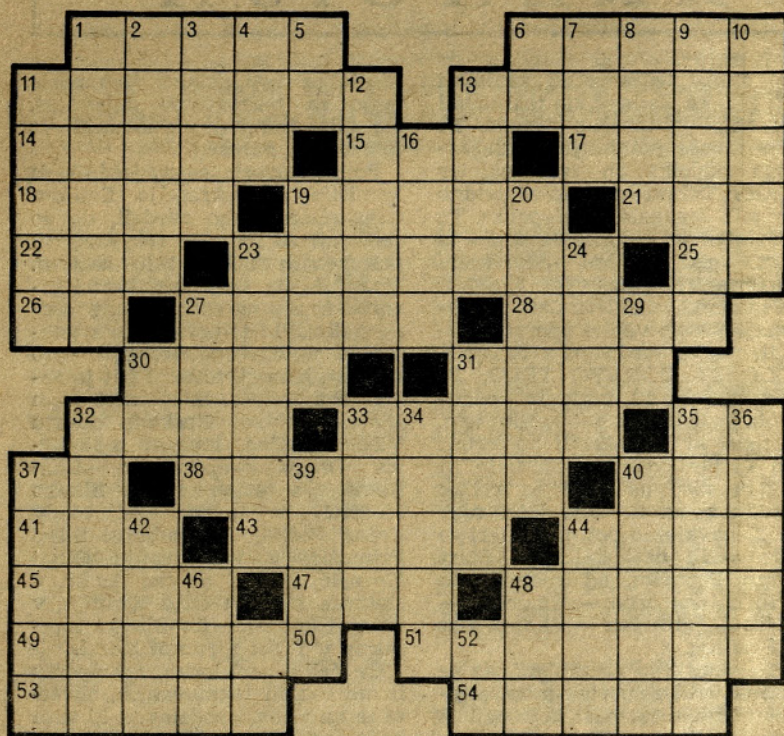
vila še enkrat. Zopet so zmagale delavke kleparnice. Veselih obrazov so sprejemale svojo prvo nagrado in čestitke od predstavnika sindikata za šport in rekreacijo ter od sodelavk in sodelavcev.

Začetek je bil malo težak, zdaj pa so pripravljene sprejeti vabilo od katerekoli ženske ekipe. Tudi same jih bodo vabile.

Torej ženske, s korajžo na dan.

*Dopisujte
v svoje
glasilo!*

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. bivši malijski predsednik (Modibo), 6. časovno določen premor med tonoma, 11. pekoča rastlina, 13. majhen mrož, 14. tuje žensko ime, 15. glavni števec, 17. znamka pralnega praška, 18. eden od človeških udov, 19. risba, fotografija, 21. dedna zasnova v kromosonu, 22. glavni števnik, 23. pripadnica kakšne organizacije, 25. začetnici slovitega iznajditelja jugoslovanskega rodu, 26. avtomobilska oznaka Sarajeva, 27. kritičen časnikarski prispevek, 28. žensko ime (Ernestina), 30. manjša vzpetina, 31. angleško srednješolsko središče, 32. mestece na otoku Pašman, 33. vrsta vina, 35. začetnici slovenskega folklorista in zborovodje (1891—1951), 37. ploščinska mera, 38. prvi človek v vesolju, 40. priprava za merjenje časa, 41. kos celote, 43. oborožen tat, 44. velik ogenj, 45. tuje žensko ime (pevka Tadio), 47. naša strupena kača, 48. glavno mesto beloruske SSR (739.000 prebivalcev), 49. namenoma popačeno ime izraelskega boga Jahve, 51. novi svet (severna in južna), 53. okusna morska riba, 54. močvirna ptica, kljunač.

NAVPIČNO: 1. svetlobni venec okoli sonca, 2. pripovedna književnost, 3. prebivalca evropske otočne države, 4. tuje žensko ime, 5. začetnici ruskega izdajalskega generala, ki je med II. svetovno vojno v ujetništvu pristopil na stran Hitlerja, 6. kemični simbol za praedoin, 7. Beotijec, 8. začetek zgorevanja ali eksplozije, 9. povrtnina podobna peteršilju, 10. sredozemska okrasna rastlina, 11. sovjetski šahist (Paul), 12. knjiga zemljevidov, 13. ime risarja Mysterja, 16. slovenska filmska igralka (Ita), 19. način plavanja, stil, 20. hlapljiva tekočina namenjena odstranjevanju barv, 22. žival sestavljena iz členov, členonožec, 24. židovsko moško ime, 27. pijača iz vroče vode, rum in sladkorja, 29. neznanec, 30. različna soglasnika, 31. hribovita pokrajina v severozahodni Grčiji, 32. športni vadiatelj, 33. živalska roka, 34. sultanov uradni razglas, 35. stenska slikarija na še vlažen omet, 36. krinka, 37. zbogom (italijansko), 39. ljubkovalno žensko ime, 40. časovni raspored po katerem je potrebno opravljati določene naloge, 42. del njive, 44. ime jugoslovanskega politika Gligorova, 46. posoda za vino, 48. ime ameriškega filmskega igralka Ferrerja, 50. kratica za voltamper, 53. avtomobilska oznaka Murske Sobote.

NAŠA GODBA OB PRVEM MAJU

Kot običajno, bodo tudi letos naši godbeniki precej zavzeti za prvomajske praznike. Godbeniki nikdar ne pozabijo v svoj program dela vstaviti kulturne dejavnosti za delavski praznik.

Dne 19. aprila so imeli koncert v Novem Celju in Topolšici, kjer so jih kot vedno z navdušenjem sprejeli. Ob zvokih godbe so se bolnikom razvedrila lica in tako so doživeli trenutek radosti ob prvih pomladnih dneh.

Dne 30. aprila bodo imeli koncert na Hudinji, kjer jih bodo z veseljem sprejeli naši sodelavci, ki stanujejo v tamkajšnjih blokih ter ostali občani Hudinje.

Na dan delavskega praznika 1. maja bodo že v zgodnjih jutranjih urah korakali po mestnih ulicah, največ po Gaberju in z budnico naznanili občanom, da praznujemo enega največjih praznikov našega časa.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega očeta

FRANCA SUŠINA

se prav iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD — tovarna kotlov za izraze sožalja in veliko razumevanje ob žalostnem dogodku kakor tudi za darovani venec in cvetje.

Iskrena hvala vsem prijateljem in znancem, ki so ga spemili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči sin Jože

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se prav iskreno zahvaljujem vsem mojim sodelavcem in sodelavkam iz surovinskega obrata za veliko in tovariško pozornost, ki so jo izkazali z lepim darilom, katero mi bo ostalo kot lep in dragocen spomin nanje.

Želim jim prijetno praznovanje ob prazniku dela 1. maju in mnogo delovnih uspehov.

Milena Grum

IZOBRAŽEVANJE PO DOPIŠNI METODI

(Nadaljevanje s 4. strani)

v Celju, za tehniško stroko ter elektro pa v Ljubljani ter za strojno v Mariboru.

Večina izpitov posameznih letnikov ni vezana na pogoje, torej jih lahko slušatelji opravljajo po poljubnem vrstnem redu. Seveda pa so tudi izpiti, ki si morajo obvezno — pogojno slediti — predvsem na tehniških šolah. Povprečni čas študija na ekonomski ter administrativni srednji šoli je 4—5 let, na tehniških pa 6—7 let.

Po opravljenih vseh izpitih za vse letnike se slušatelji prijavijo k zaključnemu izpitu, ki obsega na vseh srednjih šolah pet predmetov. Za vse je obvezen predmet slovenščina ter družbena ureditev Jugoslavije, ostali trije pa so iz stroke oziroma smeri študija. Na tehniških šolah si slušatelji en predmet izberejo po želji.

Potek šolanja sem kar se da na strnjen način opisal, v resnici pa so to dolge in neskončne ure študija, trdega dela, trenutki samodopovedovanja, premagovanja samega sebe. Pozornosti je vreden podatek, da jih od 100 vpisanih slušateljev konča študij na administrativni in ekonomski šoli le povprečno 40, ter samo 20 na tehniških šolah. To je podatek, nad katerim bo marsikdo pomislil, zakaj je takšen. In zakaj je takšen? Ker večina vpisanih slušateljev skuša priti do boljših delovnih mest z motivacijo, da so pač že vpisani v srednjo šolo. Ko dosežejo napredovanje pa splahnijo tudi vsi interesi ter želja po nadaljnjem učenju, saj so dosegli za kar se jim je šlo ob vpisu. Nadalje, ker je večina vpisanih slušateljev poročenih in že imajo svoje družine ter jim potane učenje čisto

odveč in ga ob skrbi za družino ne zmorejo. Resnica je pač takšna, da do cilja pridejo le tisti, ki se zavestno vpišejo na eno od šol, ki so pripravljeni opustiti razne navde, ki se znajo odpovedati marsikateremu užitku in dati učenju enakopravno veljavo z delom.

Žnidar Jože, TOZD ERC

ZAHVALA

V cvetu mladosti in z nedosanjanimi sanjami je za vedno odšla od nas

DRAGICA KAČ

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujem vsem, ki ste jo spemili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje.

Tisočkrat hvala za sočustvovanje in denarno pomoč. Posebna hvala vodstvu skupnih služb, glavnemu direktorju Mirku Jančigaju, direktorju GAS Dragu Mravlaku ter vsem sodelavcem iz GAS, TOZD orodjarna, službe kontrole proizvodnje in laboratorija. Posebej iskrena hvala sindikalni podružnici in vsem prijateljem in znancem, ki so nam v težkih dneh lajšali bolečino.

V teh žalostnih dneh smo spoznali, da živimo in delamo med čutečimi in nesebičnimi ljudmi.

Zalujoči: mama, sestra Anica z družino ter Brata Karli in Danilo

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moje nad vse drage mame

MARIJE BRECL

se iz vsega srca zahvaljujem mojim sodelavcem in sodelavkam iz GAS ter vsem prijateljem in znancem za sočustvovanje in izraze sožalja ob žalostnem dogodku, za darovano cvetje in venec. Iskrena hvala sindikalni organizaciji za veliko razumevanje in denarno pomoč.

Najlepša hvala vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo spemili na njeni zadnji poti.

Zalujoča hčerka Anica Gogič z družino

Emailjrec

Casnik izhaja v okviru enote za informacije in tisk enkrat mesečno v nakladi 4800 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga komisija za informacije in tisk. Glavni in odgovorni urednik Emil Ječič. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 23-921, interna 238. Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (St. 421-1/72 z dne 22/5-1973). Tisk in kliseji AERO Celje.